GMINA LUBLINIEC
UL. PADEREWSKIEGO 5
42 – 700 LUBLINIEC

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY LUBLINIEC ZA 2015 ROK

Lubliniec, kwiecień 2016 rok

Sporządził:	Marta Widera Inspektor w Zespole ds. Gospodarki Odpadami	
Sprawdził:	Mieczysław Dłubała Naczelnik Wydziału Komunalnego	
Zatwierdził:	Edward Maniura Burmistrz Miasta Lublińca	

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie....2
2. System gospodarowania odpadami komunalnymi....2
2.1. Liczba nieruchomości objętych systemem....3
2.2. Liczba mieszkańców....4
2.3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych....5
2.4. Bilans systemu gospodarowania odpadami komunalnymi……6
3. Nadzór nad nieczystościami ciekłymi i odpadami komunalnymi poza systemem gospodarowania odpadami komunalnymi....6
4. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy....7
4.1. Ilość odpadów zebranych na terenie Gminy....7
4.2. Dzikie wysypiska....8
4.3. Ilość odpadów zebranych w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi....8
4.4. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych....9
4.5 Wpływ zmieniających się przepisów prawnych na stan gospodarki odpadami komunalnymi……9
5. Wskaźniki osiągnięte przez Gminę....12
5.1. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła....12
5.2. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych....13
5.3. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania....13
6. Odbiorcy odpadów na terenie Gminy Lubliniec....14
6.1. Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie Lublińca...14
6.2. Miejsca zagospodarowania odpadów komunalnych....15
7. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania....15
8. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi....16
9. Podsumowanie....16

1. Wprowadzenie

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Lubliniec za 2015 rok została sporządzona w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Postawą prawną opracowania analizy jest art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 650). Zakres przedmiotowej analizy określa art. 9tb ust. 1 ww. ustawy.

Zasady odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Lublińca obecnie określa Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubliniec, przyjęty uchwałą nr 186/XVIII/2016 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 28 stycznia 2016 roku. Selektywne zbieranie i odbieranie z nieruchomości odpadów komunalnych ustalone zostało z podziałem na następujące frakcje:

1) worek / pojemnik niebieski – z przeznaczeniem na papier,
2) worek / pojemnik żółty – z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metal,
3) worek / pojemnik zielony – z przeznaczeniem na szkło,
4) worek / pojemnik brązowy – z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji.

Ponadto, należy również selektywnie zbierać wytworzone na terenie nieruchomości:

1) przeterminowane leki i chemikalia,
2) zużyte baterie i akumulatory,
3) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
4) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
5) odpady budowlane i rozbiórkowe,
6) zużyte opony.

Od 1 lipca 2013 roku na terenie Gminy Lubliniec funkcjonuje system gospodarowania odpadami komunalnymi. Systemem tym objęte są tylko nieruchomości zamieszkałe. Wdrożenie tego systemu spowodowało konieczność klasyfikowania odpadów komunalnych według źródła ich powstania, tzn. z uwzględnieniem nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

Znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zapoczątkowała tzw. rewolucję śmieciową, wprowadziła szereg istotnych zmian od 2012 roku, które znajdują swoje odzwierciedlenie w obecnym modelu gospodarki odpadami komunalnymi. Dlatego bardzo ważne jest porównanie stanu gospodarki odpadami komunalnymi od roku bazowego.

W niniejszej analizie w sposób szczegółowy został zobrazowany stan gospodarki odpadami komunalnymi w 2015 roku. Dokonano również porównań analizowanego stanu do lat poprzednich. Wdrożenie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi spowodowało konieczność jego analizowania od momentu wdrożenia poprzez kolejne lata jego funkcjonowania, celem rzetelnej jego oceny i racjonalnego zarządzania.

2. System gospodarowania odpadami komunalnymi

Od 1 lipca 2013 roku na terenie Gminy Lubliniec funkcjonuje system gospodarowania odpadami komunalnymi. Systemem objęte są tylko nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Oznacza to, iż właściciele tych nieruchomości mają obowiązek ponoszenia na rzecz Gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zamian za uiszczoną opłatę, Gmina organizuje odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów pochodzących z gospodarstw domowych.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od początku funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi świadczy w imieniu Gminy A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o.

Jednym z obowiązkowych zadań gminy w związku z wdrożeniem nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi było utworzenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Od 1 lipca 2013 na terenie Gminy Lubliniec taki punkt funkcjonuje przy ul. Przemysłowej 5 i prowadzony jest przez A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o.

System gospodarowania odpadami komunalnymi regulują obecnie następujące uchwały:

1) uchwała nr 238/XX/2012 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
2) uchwała nr 79/VII/2015 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych,
3) uchwała nr 187/XVIII/2016 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Lubliniec i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
4) uchwała nr 81/VII/2015 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
5) uchwała nr 80/VII/2015 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczana jest w zależności od liczby osób faktycznie zamieszkujących nieruchomość. Do 30 czerwca 2015 roku miesięczna stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 7,00 zł od osoby w przypadku prowadzenia segregacji odpadów, natomiast przy braku segregacji odpadów 14,00 zł od osoby. Na skutek zawarcia nowej umowy na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Lubliniec z firmą A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o., od 1 lipca 2015 roku ustalono nową stawkę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 8,00 zł od osoby na miesiąc, jeżeli odpady komunalne są zbierane w sposób selektywny oraz podwyższoną stawkę w wysokości 16,00 zł od osoby na miesiąc, w przypadku niesegregowania odpadów komunalnych.

Podstawą ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składana przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Opłatę uiszcza się raz na kwartał z dołu w łącznej wysokości za trzy miesiące kalendarzowe, w terminie do 20 dnia po upływie kwartału, w którym powstało zobowiązanie do uiszczenia opłaty.

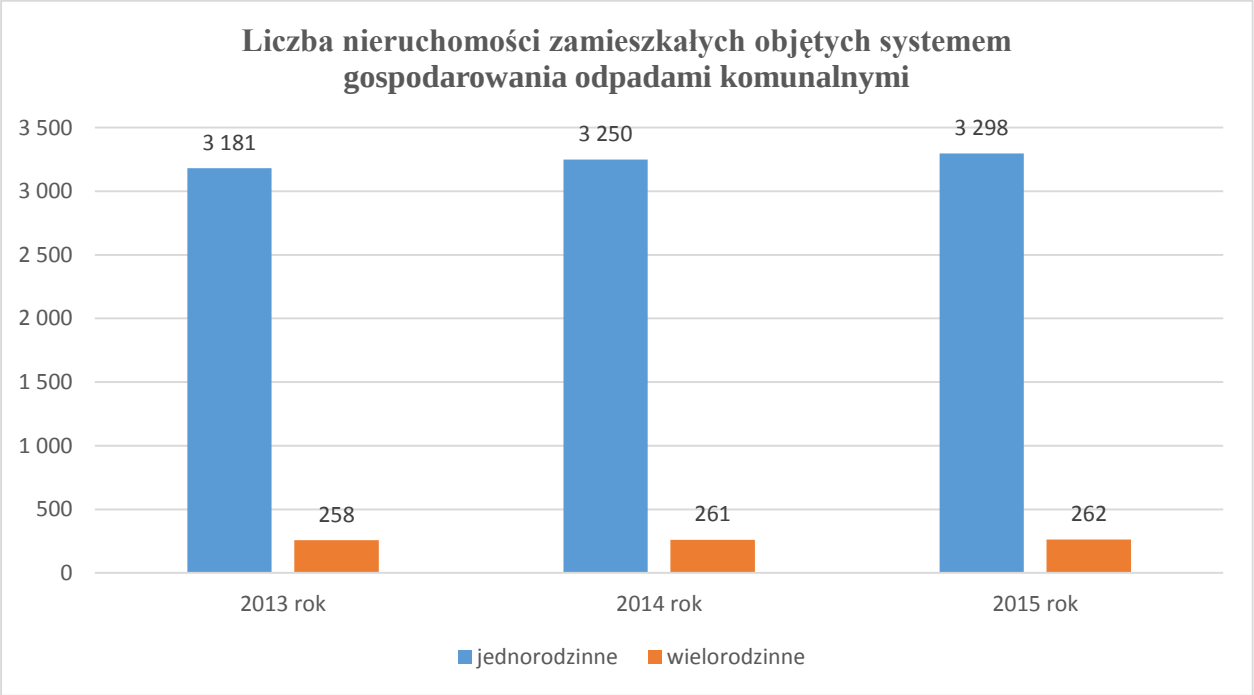
W zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę, gmina zapewnia odbiór zmieszanych odpadów komunalnych oraz czterech podstawowych frakcji z odpadami segregowanymi z nieruchomości jednorodzinnych co dwa tygodnie, natomiast z nieruchomości kilkurodzinnych co tydzień. Z nieruchomości wielorodzinnych odpady zmieszane i biodegradowalne odbierane są dwa razy w tygodniu, a frakcje suche raz w tygodniu. Dodatkowo dwa razy w roku prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych sprzed nieruchomości. Pozostałe odpady powstające w gospodarstwach domowych mieszkańcy są obowiązani dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, gdzie te odpady są przyjmowane bezpłatnie.

2.1. Liczba nieruchomości objętych systemem

Wg stanu na koniec 2015 roku, na terenie Lublińca systemem gospodarowania odpadami

komunalnymi objętych było 3298 nieruchomości jednorodzinnych oraz 262 nieruchomości wielorodzinnych. Nieruchomości jednorodzinne to budynki jednorodzinne, mieszkania w placówkach oświatowych oraz w parafiach, natomiast do nieruchomości wielorodzinnych przyporządkowane są budynki wielorodzinne, internaty oraz domy pomocy społecznej. W stosunku do ogółu, nieruchomości jednorodzinne stanowią 93 %, natomiast wielorodzinne tylko 7%.

rodzaj nieruchomości	2015 rok	
	liczba nieruchomości	% udział
jednorodzinne	**3 298**	**93%**
wielorodzinne	**262**	**7%**
RAZEM	**3 560**	**100%**

Na przestrzeni trzech lat funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, można zaobserwować kilkuprocentowy wzrost nieruchomości jednorodzinnych objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Ze złożony deklaracji wynika, że są to w większości nowo wybudowane budynki, zamieszkałe przez mieszkańców z budynków wielorodzinnych. Jaki wpływ ma ten wzrost na system zostanie omówione w dalszej części niniejszej analizy, ze względu na konieczność przeanalizowania innych czynników istotnych z punku widzenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2.2. Liczba mieszkańców

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku, na terenie Lublińca było zameldowanych 24 022 mieszkańców. Liczba osób faktycznie zamieszkujących, czyli zgłoszonych przez właścicieli nieruchomości w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wynosi 20 508 osób.

	zameldowanych	zadeklarowanych	różnica	
liczba osób stan na 31.12.2015 r.	24 022	20 508	3 514	14,6%

Liczbę osób z podziałem na rodzaj zabudowy przedstawia poniższa tabela.

rodzaj zabudowy	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	liczba osób	procentowy udział	liczba osób	procentowy udział	liczba osób	procentowy udział
jednorodzinna	10 638	51,2%	10 736	51,8%	10 705	52,2%
wielorodzinna	10 134	48,8%	10 006	48,2%	9 803	47,8%
RAZEM	**20 772**	**100,0%**	**20 742**	**100,0%**	**20 508**	**100,0%**

Według złożonych deklaracji, w 2015 roku w zabudowie jednorodzinnej zamieszkiwało ponad 52 % mieszkańców, natomiast w budynkach wielorodzinnych niespełna 48 %. Porównując dane od 2013 roku, można zaobserwować spadek liczby mieszkańców Lublińca, zwłaszcza na terenie nieruchomości wielorodzinnych. W stosunku do ogółu, liczba osób zamieszkujących w budynkach wielorodzinnych spadła o 1% w stosunku do 2013 roku, na rzecz liczby mieszkańców w zabudowie jednorodzinnej.

Ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika, że na koniec 2015 roku było 3 645 właścicieli nieruchomości zobowiązanych do uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z czego niespełna 6% zadeklarowało brak prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W stosunku do całkowitej liczby osób mieszkających w Lublińcu, jest to 2,7% mieszkańców, którzy nie segregują odpadów komunalnych. Z kolei porównując liczbę właścicieli nieruchomości do poprzednich lat, zauważyć można wzrost o ok. 2%, co jest skutkiem wspomnianego wcześniej zwiększenia się liczby nieruchomości jednorodzinnych.

rok	Całkowita liczba właścicieli nieruchomości	Liczba właścicieli nieruchomości niesegregujących	% udział	Całkowita liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców niesegregujących	% udział
2013	3 506	216	6,2%	20 772	594	2,9%
2014	3 585	217	6,1%	20 742	532	2,6%
2015	3 645	209	5,7%	20 508	545	2,7%

2.3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Gmina Lubliniec w 2015 roku wydała 11 100,00 zł na likwidację tzw. dzikich wysypisk. Jest to koszt związany z odbiorem tych odpadów, transportem i zagospodarowaniem w specjalistycznych

instalacjach. Ponadto, Gmina odpowiedzialna jest za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wytwarzanymi przez mieszkańców.

W 2015 roku Gmina Lubliniec poniosła koszty w wysokości 2 103 551,14 zł w związku z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych, w tym 2 092 451,14 zł na system gospodarowania odpadami komunalnymi, z czego 90% stanowią koszty odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów, a także utrzymania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

2.4. Bilans systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
3) obsługi administracyjnej tego systemu;
4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W 2015 roku gmina uzyskała od właścicieli nieruchomości kwotę 1 882 422,27 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, natomiast koszty za ten rok wyniosły 2 092 451,14 zł.

	wpływy	**wydatki**
2013	897 775,95 zł	688 144,07 zł
2014	1 784 016,38 zł	1 469 029,08 zł
2015	1 882 422,27 zł	2 092 451,14 zł
suma	4 564 214,60 zł	4 249 624,29 zł
bilans		**314 590,31 zł**

Podsumowując wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi od momentu jego wdrożenia czyli od 1 lipca 2013 roku, stwierdza się, że wg stanu na koniec 2015 roku system się bilansuje. Oznacza to, że koszty systemu są pokrywane z opłat od mieszkańców.

3. Nadzór nad nieczystościami ciekłymi i odpadami komunalnymi poza systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Lubliniec (właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne), są obowiązani do posiadania umowy na powyższe usługi oraz dowodów uiszczania opłat za te usługi.

Jednym z obowiązkowych zadań gmin jest nadzór nad tymi umowami. Gmina Lubliniec prowadzi okresowo kontrole ww. właścicieli nieruchomości, a także bieżące kontrole w przypadku wątpliwości.

W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych, gmina jest obowiązana zorganizować

te usługi, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wysokość stawek za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych reguluje uchwała nr 140/XIV/2015 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 29 października 2015 roku w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W analizowanym okresie Gmina Lubliniec nie wydała decyzji ustalających obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych.

4. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy

Niniejszy rozdział zwiera dane na temat ilości odpadów zebranych na terenie Lublińca, z wyszczególnieniem odpadów zebranych od mieszkańców.

4.1. Ilość odpadów zebranych na terenie Gminy

Na terenie Lublińca w 2015 roku zostało zebranych 6 671,9 Mg odpadów z czego 16,9% zostało przekazanych bezpośrednio do składowania. Ilości odpadów z podziałem na poszczególne frakcje odpadów, zawiera poniższa tabela.

rodzaj odpadu	masa zebrana [Mg]	procentowy udział w masie całkowitej
zmieszane odpady komunalne	2 480,8	37,2%
tworzywa sztuczne	401,9	6,0%
szkło	396,7	6,0%
papier i tektura	81,0	1,2%
odpady ulegające biodegradacji	533,7	8,0%
zmieszane odpady opakowaniowe	871,5	13,1%
odpady wielkogabarytowe	159,3	2,4%
odpady remontowo – budowlane	469,3	7,0%
elektrośmieci	20,9	0,3%
przeterminowane leki	0,5	0,0%
inne odpady nieulegające biodegradacji	21,8	0,3%
zużyte opony	7,2	0,1%
pozostałe odpady komunalne	1 227,3	18,4%
RAZEM	**6 671,9**	**100,0%**

Największy procent stanowią odpady zmieszane (zmieszane odpady komunalne i pozostałe odpady komunalne), ponad połowę w stosunku do wszystkich odpadów zebranych w 2015 roku. Najmniej z tych frakcji zebrano przeterminowanych leków, tylko 500 kg.

4.2. Dzikie wysypiska

W 2015 roku na terenie Lublińca zlikwidowano 11 tzw. dzikich wysypisk. W ramach akcji zebrano 74,0 tony odpadów. W poniższej tabeli zawarto zestawienie miejsc nielegalnego składowania odpadów na przestrzeni czterech lat.

rok	liczba dzikich wysypisk [szt.]	masa odpadów [Mg]
2012	26	70,0
2013	18	103,0
2014	14	62,5
2015	11	74,0

W 2015 roku, spadła liczba nielegalnych wysypisk odpadów. Spadek ten nie przyczynił się do spadku masy odpadów zebranych w ramach akcji. Ilość odpadów oddawanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, nie ma wpływu na wysokość ponoszonej przez nich opłaty, dlatego podejrzewa się o tworzenie tzw. nielegalnych wysypisk głównie podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

4.3. Ilość odpadów zebranych w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Poniższa tabela przedstawia strukturę odpadów powstających w gospodarstwach domowych, czyli odebranych z nieruchomości oraz przyjętych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

rodzaj odpadu	masa zebrana [Mg]	procentowy udział w masie całkowitej
zmieszane odpady komunalne	2208,1	36,8%
tworzywa sztuczne	394,0	6,6%
papier i tektura	61,3	1,0%
szkło	390,9	6,5%
odpady biodegradowalne	662,1	11,0%
odpady remontowe	394,9	6,6%
odpady wielkogabarytowe	152,7	2,6%
zmieszane odpady opakowaniowe	809,4	13,5%
żużle i popioły	213,0	3,6%
zużyte opony	7,2	0,1%
elektrośmieci	11,1	0,2%
leki	0,5	0,0%
pozostałe odpady komunalne	687,8	11,5%
RAZEM	5993,0	100,0%

W 2015 roku od mieszkańców zebrano 5 993,0 Mg odpadów komunalnych. W porównaniu do całkowitej masy odpadów zebranych w danym okresie z terenu gminy (6 671,9 Mg), stanowią one

89,8 %. Mieszkańcy najwięcej wytwarzają zmieszanych odpadów komunalnych (36,8%), najmniej zebrano leków.

Biorąc pod uwagę liczbę zadeklarowanych osób jako faktycznie zamieszkujących na terenie Lublińca (20 508 mieszkańców) można stwierdzić, że jeden mieszkaniec wytwarza ok. 290 kg odpadów rocznie.

4.4 Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

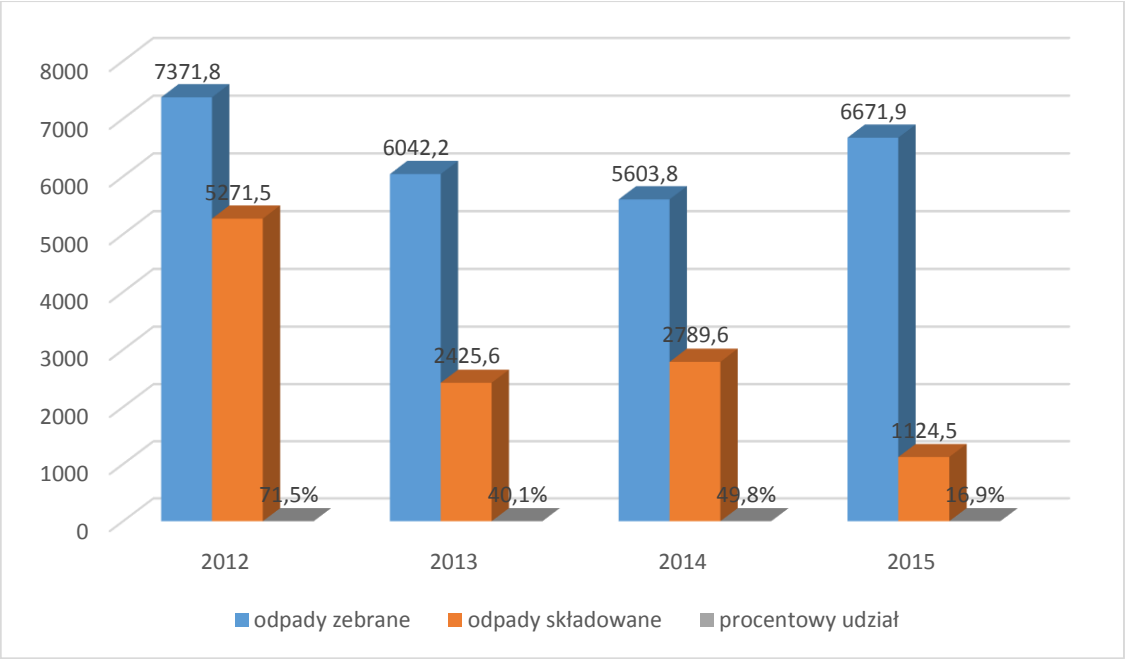
Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) wszyscy mieszkańcy Lublińca mogą bezpłatnie oddawać selektywnie zebrane odpady komunalne. Odpady zebrane w PSZOK przedstawia poniższa tabela.

rodzaj odpadu	masa zebrana [Mg]
odpady remontowe	334,2
odpady wielkogabarytowe	69,4
przeterminowane leki	0,5
elektrośmieci	11,1
zużyte opony	7,2
odpady biodegradowalne	133,9
zmieszane odpady opakowaniowe	18,0
RAZEM	**574,3**

Spośród odpadów zebranych od mieszkańców w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w 2015 roku odpady przyjęte w PSZOK stanowią niespełna 10%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca jest to 28 kg odpadów rocznie. Największy procent stanowią odpady remontowe, mianowicie 58,2%. Jest to związane z faktem, że odpady pochodzące z remontów wykonywanych we własnym zakresie, nie są odbierane z nieruchomości, natomiast mieszkańcy mają obowiązek oddawać te odpady w PSZOK.

4.5 Wpływ zmieniających się przepisów prawnych na stan gospodarki odpadami komunalnymi

W związku z funkcjonowaniem od 1 lipca 2013 roku systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i wynikających z tego faktu zmian dotyczących zasad gospodarowania odpadami komunalnymi, porównana została masa odpadów zebranych w latach 2012 – 2015.

W 2012 roku obowiązywały stare zasady gospodarowania odpadami komunalnymi. Każdy właściciel nieruchomości był obowiązany posiadać umowę na odbiór odpadów z nieruchomości. Płatność za ww. usługę uzależniona była tylko i wyłącznie od ilości oddawanych pojemników.

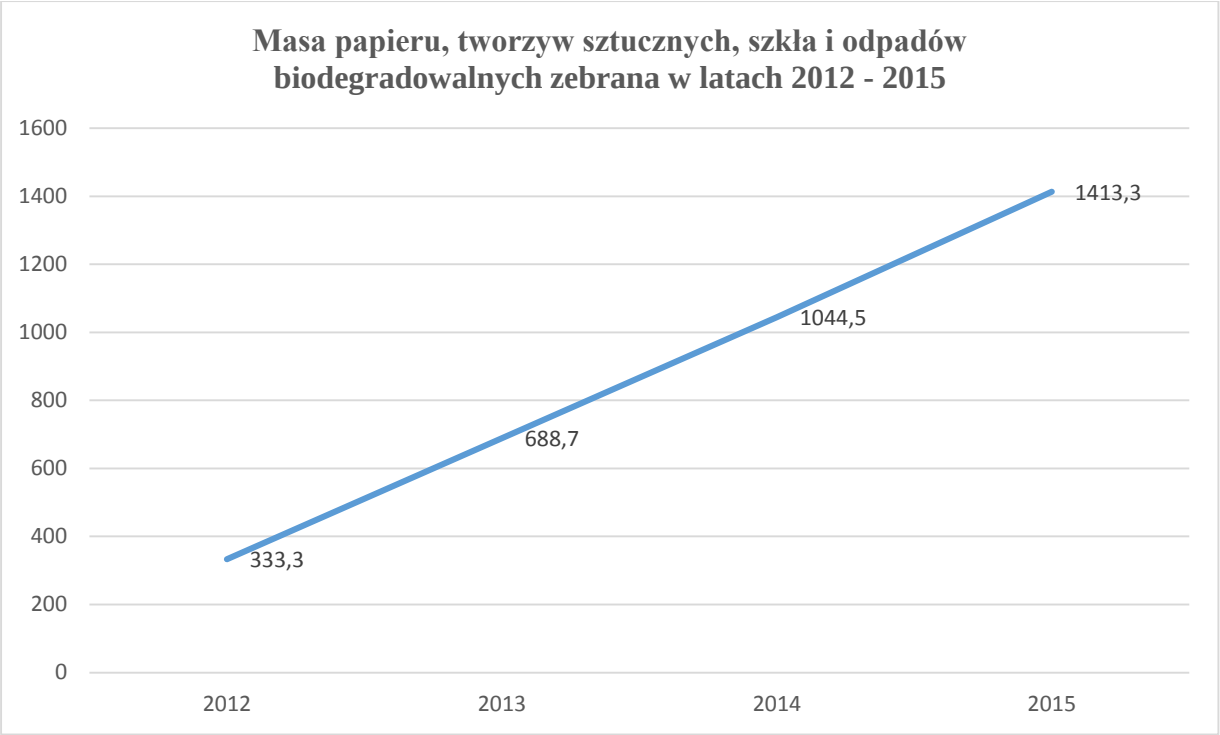
Rok 2013 to rok przełomowy w funkcjonowaniu nowych zasad dotyczących odbioru i zagospodarowania odpadów. Gmina od drugiego półrocza objęła systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości zamieszkałe, z których odpady odbierała już tylko 1 firma wybrana w drodze przetargu. Koszt odbioru i zagospodarowania tych odpadów został uzależniony od liczby mieszkańców nieruchomości oraz od sposobu zbierania odpadów.

Rok 2014 i 2015 obrazuje stan gospodarki odpadami komunalnymi po rewolucyjnych zmianach.

Analizując powyższe lata w kontekście wpływu przepisów prawnych na ilość odpadów zebranych na terenie gminy, w latach 2013 i 2014 zauważa się znaczący spadek masy odpadów komunalnych, natomiast w 2015 roku odpadów komunalnych zebrano mniej o niespełna 10% w stosunku do 2012 roku. Ze względu na spadek cen w punktach skupu surowców wtórnych, większość właścicieli nieruchomości odeszła od praktyk sprzedaży swoich odpadów, gdyż jest to nieopłacalne, dlatego też strumień tych odpadów jest obecnie wykazywany.

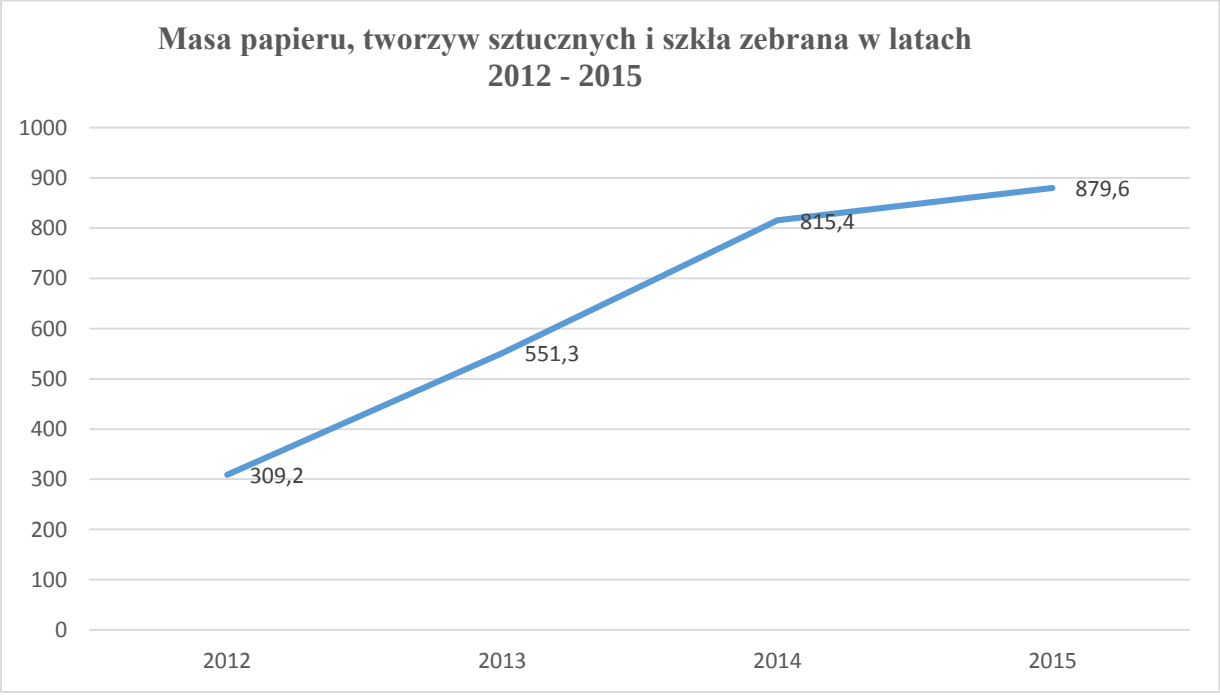
Zaostrzone przepisy zakazujące składowania coraz większej grupy odpadów, a także segregacja odpadów, przyczyniła się do znacznego zmniejszenia masy odpadów przekazywanych przez firmy wywozowe bezpośrednio do składowania. W 2015 roku składowanych zostało tylko 17% odpadów, gdzie w 2014 roku było to aż 50% odpadów przekazanych do składowania.

Jak już wspomniano wcześniej, prawie 90% odpadów komunalnych zebranych na terenie Lublińca pochodzi od mieszkańców, dlatego też odpady zebrane od mieszkańców mają istotny wpływ na kształt struktury odpadów zebranych na terenie gminy. 97 % mieszkańców segreguje odpady, co przekłada się na osiągnięty za 2015 rok poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, o którym mowa w rozdziale 5.1. W badanych latach obserwuje się znaczny wzrost masy czterech podstawowych frakcji, tj. papieru, tworzyw sztucznych, szkła i odpadów biodegradowalnych.

W 2012 roku zebrano 333,3 ton ww. odpadów, natomiast w 2015 roku jest to 1413,3 tony, co daje znaczący wzrost masy zebranych odpadów aż o 324%.

Wzrost masy papieru, tworzyw sztucznych i szkła oznacza coraz rzetelniejsze prowadzenie przez mieszkańców segregacji odpadów. Z kolei wzrost masy odbieranych odpadów biodegradowalnych może oznaczać rezygnację z prowadzenia kompostowania tych odpadów z uwagi na brak wpływu na wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami. Wobec tego faktu, na poniższym wykresie przedstawiono kształtowanie się masy papieru, tworzyw sztucznych i szkła w analizowanym okresie.

Na przełomie lat 2012 - 2014 obserwuje się zdecydowany wzrost frakcji suchej odbieranej na terenie Lublińca. W 2015 roku wzrost ten się ustabilizował i odebrano tylko o 8% więcej odpadów zaliczanych do frakcji suchej w stosunku do roku wcześniejszego. Porównując krzywe na powyższych wykresach, zauważalna jest różnica w ich kształtowaniu się. W 2015 roku odebrano zdecydowanie więcej odpadów ulegających biodegradacji. W 2012 roku odpady biodegradowalne stanowiły 7% w stosunku do całkowitej masy omawianych podstawowych frakcji zbieranych na terenie Gminy. Dla porównania, w 2015 roku odpady te stanowiły już 38%.

5. Wskaźniki osiągnięte przez Gminę

Na podstawie art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50 % wagowo,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70 % wagowo.

Z kolei zgodnie z art. 3c ww. ustawy, gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,

- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

5.1. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła

Sposób obliczenia oraz poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, jakie gminy mają obowiązek osiągnąć w poszczególnych latach, określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
poziom wymagany [%]	10	12	14	16	18	20	30	40	50
poziom osiągnięty [%]	10,4	22,3	30,4	65,9					

Powyższa tabela przedstawia poziomy, jakie gmina ma obowiązek osiągnąć w poszczególnych latach. Począwszy od 2012 roku, poziomy te zostały przez Gminę Lubliniec osiągnięte. W 2015 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących

frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła został osiągnięty w wysokości 65,9 %, znacznie przewyższając poziom wymagany dla tego okresu, tj. 16%

5.2. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych

Sposób obliczenia oraz poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne, jakie gminy mają obowiązek osiągnąć w poszczególnych latach, określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
poziom wymagany [%]	30	36	38	40	42	45	50	60	70
poziom osiągnięty [%]	98,7	38,5	63,4	81,5					

W powyższej tabeli zobrazowano wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne, jakie gminy zobowiązane są osiągnąć w poszczególnych latach. Gmina Lubliniec osiągnęła wymagane poziomy. W 2015 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne wyniósł 81,5 %, przy wymaganym dla tego okresu 40%.

5.3. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Sposób obliczenia oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, jakie gminy mają obowiązek osiągnąć w poszczególnych latach, określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 roku w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów.

	2012 r.	16 lipca 2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	16 lipca 2020 r.
poziom dopuszczalny [%]	75	50	50	50	45	45	40	40	35
poziom osiągnięty [%]	70,6	14,6	0,0	0,0					

Przedstawiona tabela obrazuje dopuszczalny i osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonej w 1995 roku. W 2012 roku poziom ten wyniósł 70,6 %, w 2013 roku masa odpadów ulegających biodegradacji przekazana do składowania została ograniczona do 14,6 %, z kolei od 2014 roku odpady biodegradowalne i zmieszane nie były bezpośrednio składowane, stąd poziomy wyniosły 0%, przy dopuszczalnym za ten okres 50%.

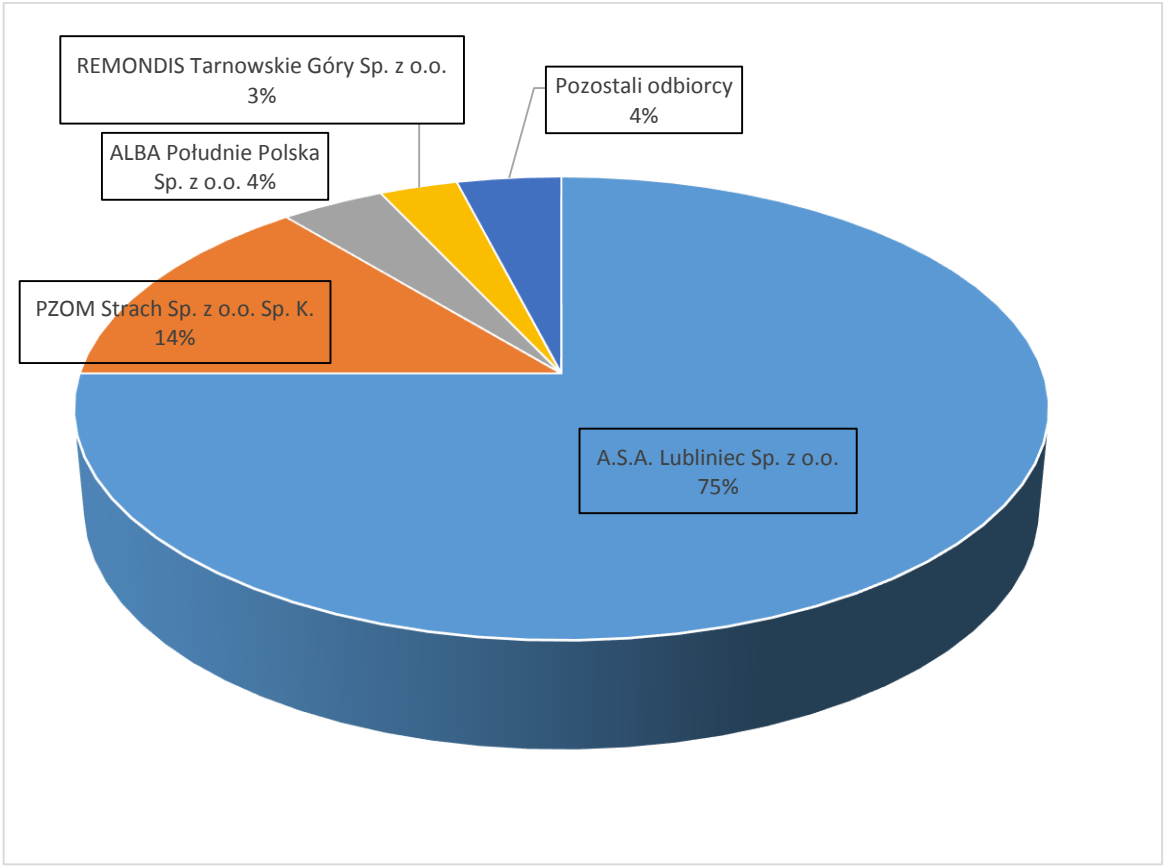
6. Odbiorcy odpadów na terenie Gminy Lubliniec

Zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do uzyskania wpisu do rejestru w gminie, na terenie której zamierza odbierać odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

6.1. Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie Lublińca

W 2015 roku 21 przedsiębiorców posiadało wpis do rejestru działalności regulowanej na terenie Lublińca. Jednak tylko 7 odbiorców odpadów aktywnie działało na terenie gminy. Z nieruchomości zamieszkałych odpady komunalne odbierać mogła tylko A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o., gdyż jest to podmiot, który został wyłoniony w drodze przetargu.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych, odpady komunalne mogły odbierać podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej. Poniższy wykres przedstawia udział tych podmiotów w rynku.

Zdecydowanie największym odbiorcą odpadów komunalnych na terenie Lublińca jest spółka A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o. Jej udział w rynku wynosi 75 % w stosunku do odpadów komunalnych odbieranych poza systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Pozostali odbiorcy mają swoje siedziby bądź bazy poza Lublińcem, więc jest to tak naprawdę dla nich rynek nieatrakcyjny ze względu na fakt, że odpadów z nieruchomości niezamieszkałych jest zdecydowanie mniej, tylko 10,2%. Ze względu na wysokie koszty transportu i zagospodarowania (przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawa), odbiór odpadów z tych nieruchomości jest dla tych firm nieopłacalny tym bardziej, że już w 2013 roku spółka A.S.A. Lubliniec Sp. z o.o. udział w rynku lublinieckim miała również największy, w wysokości 70%.

6.2. Miejsca zagospodarowania odpadów komunalnych

Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości były obowiązane do przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami Komunalnymi, województwo śląskie podzielone zostało na cztery regiony. Gmina Lubliniec przydzielona została do regionu I. Dla każdego z regionów wyznaczone zostały regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. W regionie I są dwie Regionalne Instalacje do Przetwarzania Odpadów Komunalnych:

- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Sobuczyna ul. Konwaliowa 1, 42-263 Wrzosowa
- PZOM STRACH Spółka z ograniczoną odpowiedzialności Spółka Komandytowa ul. Przemysłowa 7, 42 – 274 Konopiska.

W 2015 roku zmieszane odpady komunalne zostały zagospodarowane w ww. regionalnych instalacjach. Zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubliniec, odpady zielone nie są wydzielane ze strumienia odpadów ulegających biodegradacji, natomiast są zbierane łącznie z odpadami kuchennymi ulegającymi biodegradacji.

7. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Zgodnie ze znowelizowaną ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości mają obowiązek przekazywać bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wykaz instalacji w regionie I

rodzaj instalacji	nazwa i adres podmiotu zarządzającego	adres instalacji	status instalacji
Instalacja MBP	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1 42 – 263 Wrzosowa	ul. Konwaliowa 1 42 – 263 Wrzosowa	Regionalna

Instalacja MBP	PZOM Strach Sp. z o.o. Sp. K. ul. Przemysłowa 7 42 – 274 Konopiska	ul. Przemysłowa 7 42 – 274 Konopiska	Regionalna
Sortownia odpadów komunalnych selektywnie zebranych	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krzywa 3 42 – 400 Zawiercie	ul. Podmiejska 42 – 400 Zawiercie	Zastępcza
Przesiewacz (mobilny) do mechanicznej obróbki odpadów			
Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zbieranych	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1 42 – 263 Wrzosowa	ul. Konwaliowa 1 42 – 263 Wrzosowa	Zastępcza
Kompostowanie w pryzmach	PZOM Strach Sp. z o.o. Sp. K. ul. Przemysłowa 7 42 – 274 Konopiska	ul. Przemysłowa 7 42 – 274 Konopiska	Zastępcza
Kompostowanie w pryzmach	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krzywa 3 42 – 400 Zawiercie	ul. Podmiejska 42 – 400 Zawiercie	Zastępcza

8. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Na terenie Lublińca swoją działalność prowadzi firma Krynicki Recykling S.A., specjalizująca się w uzdatnianiu stłuczki szklanej. Drugie duże przedsięwzięcie, związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi to zakład produkcji alternatywnego paliwa stałego do kotłów rusztowych i fluidalnych w postaci brykietu, prowadzony przez firmę Makpol Recykling Sp. z o.o.

Ponadto, w regionie I gospodarki odpadami funkcjonują już trzy regionalne instalacje do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, gdyż Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zawierciu uzyskał status instalacji regionalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe, a także informacje zawarte w niniejszej analizie, Gmina ma zapewniony ciągły odbiór odpadów oraz ich zagospodarowanie, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.

9. Podsumowanie

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2015 rok została sporządzona w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Dla rzetelnej oceny aktualnego stanu gospodarki odpadami, w niniejszej analizie porównano okres od 2012 roku z uwagi na diametralne zmiany organizacyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Od 1 lipca 2013 roku na terenie Lublińca funkcjonuje system gospodarowania odpadami komunalnymi, którym objęci są mieszkańcy. Przeważająca część odpadów, bo aż 90% w 2015 roku, pochodzi od mieszkańców, dlatego też wdrożenie tego systemu miało ogromny wpływ na stan gospodarki odpadami komunalnymi. Spadła masa odpadów

komunalnych zebranych na terenie Lublińca, a zaostrzone przepisy dotyczące składowania odpadów zaowocowały znacznym spadkiem ilości odpadów przekazanych bezpośrednio do składowania. W 2012 roku unieszkodliwionych zostało na składowisku ponad 70% odpadów, natomiast w 2015 roku już tylko 17%.

Ponad 97 % mieszkańców ma obowiązek segregować odpady komunalne. Pomimo zapewnienia mieszkańcom raczej dobrych warunków dla prowadzenia segregacji odpadów, to jednak segregacja ta w wielu przypadkach nie jest doskonała. Dlatego też przy zawarciu nowej umowy z firmą wywozową na odbiór odpadów od mieszkańców, wprowadzone zostaną naklejki informujące o nieprawidłowej segregacji, co wiąże się z koniecznością przesegregowania odpadów przez właściciela nieruchomości. Jest to forma działań edukacyjnych, która pozwoli na skupienie się na jednostce i tym samym powinna przynieść lepsze efekty.

Pomimo niedoskonałości, segregacja odpadów na terenie Lublińca prowadzona jest na wysokim poziomie, co przekłada się na osiągnięte poziomy recyklingu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji przekazywane są do instalacji odzysku, na co wskazuje osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, system musi się bilansować. Jak pokazują dane zawarte w punkcie 2.4 niniejszej analizy, koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi są w całości pokrywane z opłat od mieszkańców, co oznacza prawidłowe skalkulowanie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Sporządzona analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2015 rok wskazuje na sprawnie funkcjonującą gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie Lublińca, a jej nieznaczne niedociągnięcia nie mają bezpośredniego wpływu na efekt końcowy.